

Matthiola (Fiala)

synonyma: Matthiola

čeleď: Brassicaceae

Pochází zejména z Euroasie. Patří buď mezi jednoletky nebo dvouletky. Květy mají 4 korunní lístky. Mohou být jednobarevné nebo dvoubarevné v široké škále kombinací. Plodem je šešule. Nejobvyklejšími druhy jsou *M. incana* a *M. longipetala*.

Množí se semeny.

Matthiola afghanica

oblasti: Afganistán, Írán

Matthiola alyssifolia

synonyma: *Hesperis alyssifolia*, *M. alaica*, *M. albicaulis*, *Promicrantha alaica*, *Promicrantha alyssifolia*

oblasti: Írán

Matthiola anchoniifolia

Matthiola arabica

synonyma: *Hesperis arabica*, *M. arabica*

Matthiola aspera

Matthiola bicornis

Matthiola bucharica

oblasti: Kazachstán

Matthiola capiomontana

Matthiola caspica

synonyma: *M. odoratissima* var. *caspica*

Matthiola chenopodiifolia

synonyma: *Hesperis chenopodiifolia*, *M. exigua*, *M. hesperoides*, *M. porphyrantha*

oblasti: Afganistán, Írán, Pákistán, Turkmenistán

Roste v Íránu, Afganistánu, Pákistánu a Turkmenistánu jako jednoletka. Dorůstá výšky 15 - 40cm. Stonek je větvený zejména od báze. Povrch je ochlupený. Listy jsou vejčité nebo eliptické, špičaté až zašpičatělé, mohou být řapíkaté, mohou být zubaté, dlouhé (1-) 2 - 7cm a široké 0,5 - 2cm. Květenstvím je 10 - 20tikvěty hrozen v době plodu s délkou do 20cm, vlastní květy jsou bělavé, červeně růžové až růžově fialové, průměru 1,5 - 2cm, mají až 6mm stopku v době plodu, kališní lístky jsou dlouhé 0,7 - 0,9 (i 1,1)cm, korunní lístky jsou úzce podlouhlé, dlouhé 2 - 3cm a široké 3 - 4 (i 4,5)mm. Plodem je šešule délky 5 - 8cm, šířky 2,5mm a obsahuje kulovitá tmavě hnědá úzce okřídlená semena délky 2 - 2,5mm.

Matthiola chorassanica

synonyma: *Hesperis chorastanica*, *M. flavidia* var. *integrifolia*, *M. integrifolia*, *M. tenera*

oblasti: Írán, Střední Asie, V Asie

Pochází ze střední a východní Asie. Dorůstá výšky 15 - 35cm. Kvete zelenohnědofialovými květy.

Vyhovují ji suché štěrkové půdy na plném slunci chráněné před zimní vlhkostí.

Matthiola codringtonii

synonyma: *Parrya codringtonii*

Matthiola crassifolia

synonyma: *Hesperis integrifolia*

Matthiola czerniakowskiae

Matthiola daghestanica

synonyma: *M. fragrans* subsp. *daghestanica*

Matthiola damascena

synonyma: *M. euboea*

Matthiola dumulosa

oblasti: Írán, Z Asie

Pochází ze západní Asie. Dorůstá výšky 10 - 15cm. Listy jsou lineární až laločnaté. Barva květů je šedofialová.

Vyhovují ji suché štěrkové půdy na plném slunci chráněné před zimní vlhkostí.

Množí se semeny.

Matthiola erlangeriana

synonyma: M. rivae

Matthiola farinosa

synonyma: Hesperis farinosa, M. boissieri

oblasti: Írán, Střední Asie, Z Asie

Pochází ze střední a západní Asie. Dorůstá výšky 10 - 15cm. Kvete žlutými květy.

Vyhovují ji suché štěrkové půdy na plném slunci chráněné před zimní vlhkostí.

Množí se semeny.

Matthiola flava

synonyma: Hesperis flava

oblasti: Afganistán, Írán, Kašmír, Pákistán, Turkmenistán

Roste v Íránu, Afganistánu, Pákistánu, Kašmíru a Turkmenistánu jako trvalka až polokeř. Dorůstá výšky 0,15 - 1m. Stonek je větvený zejména od báze. Povrch bývá ochlupený. Bazální listy jsou obkopinaté, eliptické nebo úzce eliptické, občas lyrovité, zubaté až laločnaté, dlouhé (1,5 -) 2 - 8cm, široké 0,5 - 2,5cm, horní listy jsou menší, obkopinaté až čárkovité, zubaté a přisedlé. Květenstvím je 10 - 20tikvětý hrozen za plodu s délkou až 30cm, vlastní květy jsou hnědě červeně růžové až růžově fialové, průměru 1 - 1,5cm, mají 3 - 5mm stopku v době plodu, kališní lístky jsou dlouhé 0,8 - 1 (i 1,2)cm, korunní lístky jsou úzce podlouhlé, dlouhé 1,5 - 2cm a široké 1,5 - 2,5mm. Plodem je úzce podlouhlá zploštělá šešule délky (0,5 -) 0,6 - 1m, šířky 2 - 2,5 (i 3)mm a obsahuje mnoho úzce křídlatých semen délky 2 - 2,5mm a šířky 1,5mm.

Matthiola fragrans

synonyma: Cheiranthus fragrans, Hesperis fragrans

oblasti: V Evropa

Pochází z východní Evropy. Dorůstá výšky 25 - 50cm. Kvete fialovožlutými květy o průměru 2 - 2,5cm.

Vyhovují ji suché půdy na plném slunci chráněné před zimní vlhkostí.

Množí se semeny.

Matthiola fruticulosa (Fiala keříčkovitá)

synonyma: *Cheiranthus coronopifolius*, *Cheiranthus fruticulosus*, *Cheiranthus tristis*, *Hesperis angustifolia*, *Hesperis coronopifolia*, *Hesperis provincialis*, *Hesperis thessala*, *M. bolleana*, *M. coronopifolia*, *M. fruticulosa* subsp. *coronopifolia*, *M. fruticulosa* subsp. *fruticulosa*, *M. fruticulosa* var. *bolleana*, *M. fruticulosa* var. *coronopifolia*, *M. fruticulosa* var. *fruticulosa*, *M. fruticulosa* var. *genuina*, *M. fruticulosa* var. *provincialis*, *M. fruticulosa* var. *rigualii*, *M. fruticulosa* var. *sicula*, *M. fruticulosa* var. *thessala*, *M. provincialis*, *M. sabauda*, *M. stenopetala*, *M. telum*, *M. thessala*, *M. tristis*, *M. tristis* var. *sicula*, *Triceras fruticulosum*

oblasti: Andalusie, Itálie, Katalánsko, Středozemí

Roste ve středozemí jako polokeř. Dorůstá výšky 10 - 40 (i 60)cm. Stonek je větvený zejména od báze. Povrch je ochlupený. Listy jsou střídavé, úzce podlouhlé až čárkovité, mohou být asymetricky zubaté, dlouhé (1-) 4 - 7 (i 10)cm a široké 1 - 2 (i 5)mm. Květenstvím je 15 - 30tikvětý hrozen délky za plodu až 15cm, vlastní květy mají průměr 1 - 1,5cm, stopku za plodu délky 1,5mm, kališní lístky délky (0,6-) 0,7 - 1 (i 1,2)cm, šířky 2 - 3mm, korunní lístky jsou žluté, dlouhé (0,7-) 1,5 - 2cm a široké (1-) 2 - 3 (i 5)mm. Plodem je šešule délky (2,5-) 8 - 10,5 (i 12)cm, šířky 1 - 1,5mm a obsahuje mnoho podlouhlých křídlatých semen délky 1,5 - 2,2mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *coronopifolia*
- subsp. *fruticulosa*
- subsp. *perennis*
- subsp. *valesiaca*

Vyhovuje ji čerstvý vzduch a písčitá půda.

Množí se semeny.

Matthiola ghorana

Matthiola glutinosa

Matthiola graminea

Matthiola incana (Fiala šedivá)

synonyma: *Cheiranthus albus*, *Cheiranthus annuus*, *Cheiranthus arborescens*, *Cheiranthus coccineus*, *Cheiranthus fenestralis*, *Cheiranthus glaber*, *Cheiranthus glaberrimus*, *Cheiranthus graecus*, *Cheiranthus hortensis*, *Cheiranthus incanus*, *Cheiranthus viridis*, *Hesperis aestiva*, *Hesperis fasciculata*, *Hesperis fenestralis*, *Hesperis incana*, *Hesperis violaria*, *Leucoium incanum*, *Mathiolaria annua*, *Mathiolaria glabrata*, *Mathiolaria incana*, *M. annua*, *M. arborescens*, *M. crucigera*, *M. fasciculata*, *M. fenestralis*, *M. glabra*, *M. glabrata*, *M. graeca*, *M. incana* subsp. *incana*, *M. masguindali*, *M. patens*, *M. simplicicaulis*, *M. stephanos-mariae*, *M. vulgaris*, *Microstigma incanum*

oblasti: Albánie, Andalusie, Arabský poloostrov, Arménie, Baleáry, Bosna a Hercegovina, Britská Kolumbie, Chorvatsko, Egypt, Francie, Illinois, Itálie, Kalifornie, Katalánsko, Kypr, Makaronésie,

Oregon, Pákistán, Řecko, Sardínie, Severní Karolína, Sicílie, Slovinsko, Texas, Turecko, Velká Británie

Roste ve středozemí, jižní a západní Evropě, Turecku, Arabském poloostrově a Egyptě jako trvalka či polokeř (i jednoletka). Dorůstá výšky (15 -) 25 - 70 (i 75)cm. Stonek je větvený zejména od báze. Listy jsou našedlé, tupě úzce obkopinaté, v přízemní růžici dlouhé (2,5 -) 3 - 12 (i 16)cm, široké 0,5 - 2cm a horní listy jsou menší. Květenstvím je 15 - 30tikvětý hrozen s délkou za plodu až 30cm, vlastní květy jsou bílé s růžovými čárkami na až 2,5cm stopce v době plodu, kališní lístky jsou dlouhé (0,8 -) 1 - 1,2 (i 1,5)cm, korunní lístky jsou obvejčité, dlouhé 1,5 - 3cm a široké 3 - 8mm. Plodem je ochlupená přisedlá šešule délky (4,5 -) 10 - 11 (i 15)cm a šířky 2,5 - 4mm a obsahuje hnědá okřídlená semena délky 2,5 - 3mm a průměru 2mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. annua
- var. autumnalis
- var. hibema
- subsp. incana (Fiala šedivá pravá)
- subsp. pulchella - endemit Itálie
- subsp. rupestris - endemit Itálie

Matthiola integrifolia

Matthiola kralikii

synonyma: *Lonchophora kralikii*, *M. pseudoxycceras*, *M. tricuspidata* subsp. *pseudoxycceras*

Matthiola livida

Matthiola longipetala (Fiala dlouhoplátěčná)

synonyma: *Cheiranthus longipetalus*, *Hesperis aspera*, *M. anchusoides*, *M. angulosa*, *M. aspera*, *M. aspera* var. *aspera*, *M. bicornis*, *M. longipetala* subsp. *aspera*, *M. longipetala* subsp. *longipetala*, *M. longipetala* subsp. *pendula*, *M. longipetala* var. *bicornis*, *M. longipetala* var. *longipetala*, *M. longipetala* var. *oxycceras*, *M. macropetala*, *M. oxycceras*, *M. tenella*, *Triceras oxycceras*

oblasti: Alberta, Alžírsko, Arizona, Egypt, Idaho, Írán, Izrael, Jordánsko, Kalifornie, Kansas, Kypr, Libanon, Libye, Malá Asie (Anatolie), Maroko, Michigan, Nové Mexiko, Řecko, Saskatchewan, Sinajský poloostrov, Střední středozemí, Sýrie, Texas, Tunisko, Ukrajina

Pochází z Euroasie. Délka stonku dosahuje 40 - 45cm. Listy mají úzce eliptický až peřenosečný tvar. Květy mají 4 okvětní lístky, barvu bílou a průměru 1 - 2cm. Plodem je šešule. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *bicornis* (Fiala dlouhoplátěčná dvourohá) - pochází z Řecka a Malé Asie
- subsp. *longipetala* (Fiala dlouhoplátěčná pravá) - pochází z Ukrajiny a jihozápadní Asie

Matthiola lunata

synonyma: *Hesperis lunata*, *M. anoplia*, *M. clausonis*, *M. glandulosa*, *M. phlox*

oblasti: Alžírsko, Andalusie, Baleáry, Katalánsko, Libye, Maroko, Střední středozemí, Tunisko

Dorůstá výšky 5 - 45cm. Přízemní listy jsou střídavé, dlouhé 2 - 9cm, široké 0,4 - 2cm. Květy mají kališní lístky délky 8 - 9mm a korunní lístky jsou dlouhé 0,7 - 1,1cm a široké 4 - 6mm. Plodem je šešule délky 3 - 7cm, šířky 1 - 2mm a obsahuje semena délky 1,5 - 2mm.

Matthiola macranica

oblasti: Balúčistán

Roste v Pákistánu jako jednoletka. Dorůstá výšky 10 - 15cm. Stonek může být od báze větvený. Povrch je ochlupený. Listy vytvářejí přízemní růžici, jsou vejčité, řapíkaté, zubaté, dlouhé 1 - 2cm, široké 0,7 - 1,7cm, báze je sbíhavá, lodyžní listy jsou kopinaté a mohou být také zubaté. Květenstvím je hrozen v době plodu s délkou až 10cm, vlastní květy jsou nažloutlé, průměru 1cm, mají 3mm stopku v době plodu, kališní lístky jsou vně ochlupené, dlouhé 6mm, korunní lístky jsou 2 - 3x delší a široké 1mm. Plodem je zploštělá šešule délky 3,5 - 6mm, šířky 1,5mm a obsahuje mnoho podlouhlých hnědých semen délky 2mm a šířky 0,5mm.

Matthiola maderensis (Fiala madeirska)

synonyma: *Hesperis maderensis*, *M. littorea*

oblasti: Makaronésie

Patří mezi endemity Madeiry. Patří mezi dvouletky nebo i trvalky. Dorůstá výšky až 90cm na jediné přímé lodyze. Listy mají kopnatý tvar, šedozelenou barvu, délku 5 - 25cm a vyrůstají v přízemní růžici. Kvete růžovofialovými květy o průměru 2 - 3cm.

Vyhovují ji útesy u moře.

Matthiola maroccana

synonyma: *Triceras maroccanum*

Matthiola masguindalii

Matthiola montana

synonyma: *Hesperis montana*

oblasti: Malá Asie (Anatolie)

Pochází z Turecka. Dorůstá výšky 10 - 20cm. Listy má úzké obvejčité. Kvete hnědožlutými květy.

Vyhovují ji skaliska na plném slunci chráněná proti zimnímu vlhkmu.

Množí se semeny.

Matthiola obovata

synonyma: *Hesperis obovata*, *M. adenophora*, *M. leprosa*, *M. runcinata*

oblasti: Afganistán, Pákistán

Matthiola odoratissima

synonyma: *Cheiranthus odoratissimus*, *Cheiranthus tauricus*, *Hesperis odoratissima*, *M. odoratissima* subsp. *taurica*, *M. odoratissima* var. *taurica*, *M. taurica*

oblasti: JV Evropa, V Evropa, Z Asie

Pochází z východní a jihovýchodní Evropy a západní Asie.

Matthiola ovatifolia

synonyma: *Hesperis ovatifolia*, *M. odoratissima* var. *ovatifolia*, *M. tomentosa*

oblasti: Írán, Z Asie

Pochází ze západní Asie. Kvete hnědožlutými květy.

Vyhovují ji skalnatá slunná místa chráněná proti zimnímu vlhku.

Množí se semeny.

Matthiola parviflora

synonyma: *Cheiranthus parviflorus*, *Hesperis micrantha*, *Hesperis parviflora*

oblasti: Andalusie

Dorůstá výšky 5 - 45cm. Přízemní listy jsou střídavé, obkopinaté, dlouhé 2 - 12cm a široké 0,3 - 2cm. Květenstvím je hrozen, vlastní květy mají kališní lístky délky 5 - 6mm a korunní jsou dlouhé 4 - 5mm a široké 2 - 3mm. Plodem je šešule délky 2 - 7cm, šířky 1 - 2mm a obsahuje semena délky 1mm.

Matthiola perennis

synonyma: *M. saxatilis*

Matthiola perpusilla

Matthiola pungens

Matthiola revoluta

synonyma: *Hesperis revoluta*, *M. deserticola*

oblasti: Írán, Z Asie

Pochází ze západní Asie.

Matthiola robusta

Matthiola saxatilis

Matthiola scapifera

Matthiola shehbazii

Matthiola sinuata (Matiola laločnatá)

synonyma: *Cheiranthus muricatus*, *Cheiranthus sinuatus*, *Cheiranthus tricuspidatus*, *Hesperis glandulosa*, *Hesperis sinuata*, *M. australis*, *M. glandulosa*, *M. incana* subsp. *cyrenaica*, *M. oyensis*, *M. sinuata* subsp. *glandulosa*, *M. sinuata* subsp. *ligurica*, *M. sinuata* var. *sinuata*, *M. tricuspidata* var. *glandulosa*

oblasti: Itálie, Katalánsko, Středozemí

Roste ve středozemí. Plodem je stopkatě žlázovitá šešule na špičkách bez růžků.

Matthiola spathulata

oblasti: Írán

Matthiola stoddartii

synonyma: *Hesperis stoddartii*

Matthiola subglabra

Matthiola superba

synonyma: *M. songarica*

Matthiola tatarica

synonyma: *Cheiranthus lacerifolius*, *Cheiranthus persicus*, *Cheiranthus tataricus*, *Hesperis tatarica*

Matthiola tenella

Matthiola tianschanica

Matthiola torulosa

synonyma: *Cheiranthus torulosus*, *Hesperis stelligera*, *M. stelligera*

Matthiola tricuspidata (Matiola trojrohá)

synonyma: Cheiranthus tricuspidatus, Cheiranthus villosus, Hesperis tricuspidata, M. tricuspidata subsp. tricuspidata, M. tricuspidata var. triscupidata, Triceras tricuspidatum

oblasti: Albánie, Alžírsko, Andalusie, Baleáry, Chorvatsko, Černá Hora, Francie, Itálie, Izrael, Korsika, Kréta, Kypr, Maroko, Řecko, Sardínie, Sicílie, Tunisko, Turecko

Roste ve středozemí jako jednoletka. Dorůstá výšky (3 -) 10 - 30 (i 40)cm. Povrch je ochlupený a sedozelený. Stonky jsou dužnaté. Přízemní a spodní listy jsou peřenosečné, zvlněné, úkrojky jsou zakulacené, horní listy jsou kopinaté nebo čárkovité, střídavé, dlouhé 2 - 9cm a široké 0,4 - 3cm. Kvete fialovými nebo bílými stopkatými 4četnými květy průměru 1,5 - 2,2cm v hroznu, kališní lístky jsou vzpřímené, dlouhé 0,8 - 1cm, korunní lístky jsou dlouhé 1,5 - 1,8cm a široké 5mm. Plodem je válcovitá šešule s 3mi růžky, délku 2 - 6,5cm, šířkou 1,5 - 3mm a obsahuje semena délky 1 - 1,2mm.

Vyhovuje ji slunce nebo polostín, teplo a písčité nebo kamenité dobře propustné půdy.

Matthiola trojana

Další informace:

<http://botany.cz/cs/mattiola-maderensis/>

<http://kvetiny.atlasrostlin.cz/matiola-trojroha>

<http://www.kadel.cz/flora/t/kvResult.asp-Rod=Matthiola.htm>

<https://www.rostliny.net/>